

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ НАБУТТЯ МАЙНОВИХ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ВИНАХІДНИКАМИ В МЕДИЧНІЙ СФЕРІ

Олена Пономарьова,

молодший науковий співробітник, Керівник центру психології творчості та інтелектуальної власності НДІ інтелектуальної власності НАПрН України

Стаття присвячена актуальним питанням набуття майнових прав інтелектуальної власності у сфері медицини за сучасних умов правового регулювання з урахуванням необхідності дотримання етичних норм. Звернуто увагу на такі критерії набуття майнових прав: по-перше, експеримент має приносити суспільству позитивні результати, недосяжні іншими методами або способами дослідження; він не має носити випадковий за своєю суттю характер; по-друге, експеримент повинен проводитися тільки особами, що мають статус вченого. Експеримент у сфері медицини набуває особливих ознак як медико-біологічний експеримент, тому до суб'єкта проведення висуваються додаткові вимоги.

Ключові слова: майнові права, медицина, розпорядження майновими правами, лікар, медичний працівник, етичні норми

Пріоритетом національної реформи охорони здоров'я є впровадження високо-технологічної наукомісткої медицини. Тож фактор комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності у сфері медицини є надзвичайно важливим.

Проте варто пам'ятати, що суб'єкт права інтелектуальної власності є носієм монопольного права й тому може використовувати належну йому інтелектуальну власність насамперед у своїх інтересах. Справді, міжнародно-правова доктрина інтелектуальної власності ХХ–початку ХХІ ст. характеризується абсолютизацією прав винахідника, котрі норми міжнародного права ставлять вище за інтереси суспільства. Початково формалізація винаходів та інших результатів творчої діяльності відбувалася з метою дотримання пріоритетності інтересів суспільства та закріплювала серед умов патентоспроможності відповідність інтересам суспільства та моралі. Отже, основна спрямованість таких дій поляга-

ла у вирішенні питань охорони та захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Необхідність переосмислення вказаних положень була обґрунтована вимогами етики сучасної науки, що базується на верховенстві прав людини. У пізнанні будь-якого явища значна роль відводиться правовій визначеності.

З огляду на наведене, необхідність розгляду правових проблем, які виникають при проведенні медичних досліджень, пов'язана з тією обставиною, що при цьому безпосередньо порушуються особисті права людини на недоторканність життя та непорушність її гідності. Своєю чергою, основоположні права та свободи людини, їх захист та гарантії недоторканності під час проведення наукових досліджень у сфері медицини є вкрай актуальною темою.

Метою статті є аналіз особливостей набуття майнових прав інтелектуальної власності у сфері медицини.

Ступінь вивчення проблематики в науковій літературі. Питанням набуття майнових прав інтелектуальної власності було приділено увагу такими вченими, як В. Дозорцев, Я. Іолкін, В. Іонас, О. Кашінцева, Н. Мироненко, Б. Юдін та ін. Проте проблема набуття вказаних прав у сфері медицини з урахуванням сучасних етичних вимог не були належним чином досліджена ані на рівні фундаментальних, ані на рівні оглядових наукових праць.

Результати інтелектуальної творчої діяльності людини у сфері медицини відіграють важливу роль у соціально-економічному розвитку країни. Наукова діяльність у сфері медицини потребує уваги та гармонізації майнових прав інтелектуальної власності винахідників між законодавством у сфері інтелектуальної власності та медичним законодавством.

Сьогодні відбувається переосмислення абсолютизації прав творця в бік верховенства прав людини, що зумовлено вимогами етики сучасної науки.

Підставами набуття прав інтелектуальної власності є юридичні факти, з якими пов'язане надання правової охорони праву інтелектуальної власності. Право інтелектуальної власності набувається з підстав, встановлених Цивільним кодексом України, законами України та договорами. Законодавство України встановлює різні підстави набуття прав інтелектуальної власності залежно від виду об'єкта інтелектуальної власності. Сьогодні результати наукової діяльності людини у сфері медицини охороняються такими підінститутами права інтелектуальної власності, як право промислової власності й авторське право.

Авторське право на науковий твір у сфері медицини виникає в результаті факту його створення. Для виникнення та здійснення авторського права не вимагається реєстрації твору чи будь-яке інше спеціальне його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей [15]. А право інтелекту-

альної власності на винахід у сфері медицини набувається на підставі патенту. Патент на винахід засвідчує майнові права інтелектуальної власності, зокрема право на використання винаходу; виключне право дозволяти використання винаходу; виключне право перешкоджати неправомірному використанню та забороняти використання об'єкта (ст. 462 ЦК України).

Ще за часів зародження сучасних уявлень про людину як суб'єкта суспільних відносин було сформульовано чи не найголовніше правило, що стало базою для подальшого розвитку всіх наукових досліджень: людина, її життя, здоров'я, честь і гідність є головними цінностями. Дотримання прав і свобод людини є принципами, дотримання яких є обов'язковим під час будь-яких досліджень.

Усвідомлення вказаних положень важливе під час опрацювання питання набуття прав інтелектуальної власності, адже законність і легітимність способів та методів медичних досліджень є запорукою можливості легалізувати результати такої творчої діяльності.

Особливої актуальності вказане питання набуло під час Другої світової війни, коли незліченна кількість людей була позбавлена життя заради досягнення начебто загальноцивілізаційних цілей — розробки нових методів і підходів у сфері медицини.

Одним з найперших актів, який було ухвалено після вказаних подій, був Нюрнберзький кодекс від 20.08.1947 р. [1], у якому сформульовано 10 принципів-умов проведення медичного експерименту на людині.

В аспекті теми нашого дослідження потрібно звернути увагу на такі правила. По-перше, експеримент має приносити суспільству позитивні результати, недосяжні іншими методами або способами дослідження; він не може мати випадковий, необов'язковий за своєю суттю характер. Ступінь ризику, пов'язаного з проведенням експерименту, ніколи не може перевищувати гума-

нітарну важливість проблеми, на вирішення якої він спрямований.

По-друге, експеримент має проводитися тільки особами, що мають статус вченого. На всіх стадіях експерименту від тих, хто проводить його або здійснює у ньому, вимагається максимум уваги та професіоналізму. Експеримент у сфері медицини набуває особливих ознак як медико-біологічний експеримент і до суб'єкта проведення висуваються додаткові вимоги.

На жаль, й до цього часу вказаний акт не має статусу нормативного, а є лише загальною декларацією та теоретичним підґрунтям для подальшої нормотворчої діяльності.

Відтак тотожні положення знайшли своє відображення й у Женевській декларації 1948 р. [2] та Міжнародному кодексі медичної етики 1949 р. [3].

Проведення досліджень на людині неухильно поширювалося, з метою втілення у практику новітніх досягнень наукової думки зростала потреба в експериментах на людях, що зумовлювало необхідність більш адекватного правового захисту осіб, які беруть участь у дослідженні та регламентації процедури експерименту. Гельсінська декларація Всесвітньої медичної асоціації «Етичні принципи медичних досліджень за участю людини у якості об'єкта дослідження» 1964 р. [4] стала логічним продовженням Нюрнберзького кодексу щодо регулювання проведення медичних експериментів на людях. Вона є базовим правовим актом, який визначає критерії правомірності проведення медичних експериментів. Указаний документ, зокрема, містить положення щодо медичних досліджень, які поєднуються з професійною допомогою (клінічні дослідження), а також щодо неклінічних біомедичних досліджень із залученням людських об'єктів.

Так, Декларація констатує, що обов'язок лікаря — підтримувати й охороняти здоров'я пацієнтів, зокрема й тих, котрі залучені до медичних досліджень (ст. 3). Основна мета медич-

ного дослідження за участю людини як об'єкта дослідження — зрозуміти причини, розвиток і наслідки захворювань та вдосконалити превентивні, діагностичні й терапевтичні заходи (методики, процедури та лікування). Навіть найкращі сучасні заходи мають безупинно оцінюватися за результатами дослідження їхніх безпечності, ефективності, результативності, загальнодоступності та якості (ст. 5, 7 Гельсінської декларації).

Отже, Декларація також наголошує на складності суб'єктного складу наукових досліджень. Зокрема, йдеться про те, що дослідник уособлює і лікаря як особу, що має відповідні дозвільні документи на провадження медичної практики, і науковця, який отримав відповідні знання та продовжує свою діяльність на рівні теоретичних досліджень.

Підкреслюється це, зокрема, у ст. 12 та ст. 16 Декларації, згідно з якими медичні дослідження за участю людини як об'єкта дослідження мають відповідати ustalеним науковим принципам, ґрунтуватися на ґрунтовному знанні наукової літератури, інших значущих джерел інформації та відповідних лабораторних експериментах. Медичні дослідження за участю людини як об'єкта дослідження мають проводитися тільки особами з відповідною науковою підготовкою та кваліфікацією.

Подальші положення Декларації регламентують суто науковий бік досліджень, зокрема, вимоги щодо публікації результатів такої діяльності та перелік заходів, спрямованих на встановлення належного стороннього контролю за відповідними дослідженнями за участю людини.

Проте визначальним нормативним актом, який створив підґрунтя для подальших науково-правових досліджень у сфері регулювання питань проведення теоретичних досліджень за участю людини, є Конвенція про захист прав та гідності людини у зв'язку з використанням досягнень біології та медици-

ни (Конвенція про права людини та біомедицину) 1997 р. [5] із додатковими протоколами від 12.01.1998 р., 24.01.2002 р. та 25.01.2005 р.

За загальним правилом, визначеним названою Конвенцією, інтереси та добробут людини превалюють над інтересами суспільства чи науки (ст. 2). Подальші ж положення цієї Конвенції створюють правила провадження наукових досліджень у таких сферах, як дослідження на ембріонах, трансплантації органів живої та мертвої людини й використання частин людського тіла, клонування людей тощо.

Цим основоположним нормам відповідає низка норм українського законодавства, зокрема й Конституції України [6], Цивільного кодексу України [7] та Основ законодавства України про охорону здоров'я [8].

Отже, вбачається, що будь-яка дослідницька (інтелектуальна, творча) діяльність повинна мати на меті отримання певного результату матеріального чи нематеріального характеру. Проте складність природи медичних досліджень полягає в тому, що вчений як член наукової спільноти має дотримуватися мертонівських принципів наукової діяльності, а як найманий працівник — біотехнологічних і фармакологічних компаній підпадає під тиск корпоративних принципів Я. Мітроффа [9, 10].

Указане також свідчить, що дослідницька діяльність не може проводитися особою, що має лише статус лікаря-практика. Найголовнішим при цьому є наявність саме наукової кваліфікації, тобто відповідного досвіду наукової роботи, що є запорукою обізнаності дослідника щодо можливих (навіть теоретичних) наслідків своєї діяльності. Вказане правило наголошує на одній з найважливіших проблем дослідницької діяльності у сфері медицини — подвійності статусу дослідника.

Варто погодитися з О. Кашинцевою, котра зазначає, що у сфері правового регулювання біомедичних досліджень відповідність юридичного понятійного

апарату медичній термінології, яка визначає форми, зміст і мету відповідної маніпуляції, є запорукою ефективності такого регулювання [10, 6].

Декларація, а також чинне законодавство України чітко розмежовують поняття «медичний терапевтичний експеримент» і «медичний науковий експеримент».

Під медичним терапевтичним експериментом визнають дії лікаря, скеровані на покращання стану здоров'я пацієнта, в основу яких покладені нові, ще не випробувані, методики. Медичний терапевтичний експеримент не виключає випробування медичних гіпотез, які можуть збагатити знання у відповідній галузі медицини, але основна його мета — це полегшення, покращення стану хворого. Тобто дії вчених під час проведення медичного терапевтичного експерименту спрямовані, насамперед, на допомогу пацієнту й лише опосередковано — на підтвердження чи спростування медичних гіпотез.

Інша мета в медичного наукового експерименту. Покращання стану хворого є факультативною метою, позаяк медичний науковий експеримент може проводитись як на хворих, так і на цілком здорових людях. Насамперед, медичний науковий експеримент спрямований на підтвердження чи спростування наукових гіпотез емпіричним шляхом [11, 11].

Подальший розвиток указані міжнародні норми права отримали й у національному законодавстві України. Так, ст. 424 ЦК України визначає, що майновими правами інтелектуальної власності є:

- право на використання об'єкта права інтелектуальної власності;
- виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності;
- виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності, в тому числі забороняти таке використання;

- інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

При цьому потрібно погодитися із Я. Іолкіним, що особливостями правової природи інтелектуальної діяльності у сфері медицини є її реалізація через застосування результатів такої діяльності в медичній практиці [12, 12].

Наказом Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики» від 02.02.2011 р. № 49 визначено, що медична практика — це вид господарської діяльності у сфері охорони здоров'я, який провадиться закладами охорони здоров'я та фізичними особами-підприємцями, що відповідають єдиним кваліфікаційним вимогам, з метою надання видів медичної допомоги, визначених законом, і медичного обслуговування.

Крім цього, особливостями набуття майнових прав інтелектуальної власності у сфері медицини є спеціальний статус суб'єкта таких прав — лікаря, котрий є не лише застосувачем наявних знань, а й творцем нових теорій і концепцій.

Відповідно до ст. 421 ЦК України, суб'єктом інтелектуальної власності є, зокрема, автор-творець, яким у нашому випадку є лікар.

Так, ст. 74 Основ законодавства України про охорону здоров'я визначено, що медичною та фармацевтичною діяльністю можуть займатись особи, що мають відповідну спеціальну освіту та відповідають єдиним кваліфікаційним вимогам. Єдині кваліфікаційні вимоги до осіб, які займаються певними видами медичної та фармацевтичної діяльності, встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я. Особи, які пройшли медичну або фармацевтичну підготовку в навчальних закладах іноземних країн, допускаються до професійної діяльності після перевірки їхньої кваліфікації у

порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, якщо інше не передбачено законодавством або міжнародними договорами, в яких бере участь Україна.

Більш того, згідно з вимогами Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» медична практика є діяльністю, провадження якої підлягає ліцензуванню.

Отже, право інтелектуальної власності, виникнення якого за загальним переконанням не пов'язане з необхідністю дотримання будь-яких формальних процедур, є по суті складним і суворо регламентованим процесом. Зважаючи на те, що лікар може поєднувати медичні дослідження з наданням медичної допомоги лише доти, доки дослідження виправдане своїм потенційним профілактичним, діагностичним або терапевтичним значенням, межа проведення таких досліджень міститься все ж таки не в нормативних актах, а загальноновизнаних людських принципах, етичних нормах, частина яких, звісно ж, закріплена у відповідних нормативних актах міжнародного та національного рівнів.

Викладене дає нам підстави дійти таких висновків.

1. Набуття майнових прав інтелектуальної власності у сфері медицини пов'язане з необхідністю дотримання значної кількості формальностей, пов'язаних з особливим статусом як об'єкта, так і суб'єкта таких прав.
2. Обов'язковою вимогою до суб'єкта майнових прав інтелектуальної власності у сфері медицини є необхідність отримання відповідної освіти та кваліфікації медичного працівника, тому що проведення медичних наукових і терапевтичних експериментів є діяльністю, щодо провадження якої чинним законодавством України передбачені певні обмеження.

3. Досягнення будь-якого наукового результату, навіть якщо це пов'язано з отриманням можливості вилікувати необмежену кількість людей від раніше невиліковної хвороби, має відбуватися з дотримання етичних норм та правил, які дозволить говорити про законність наукових досліджень, а отже, й про можливість набуття авторських прав на результати такої когнітивної діяльності.

Отож, попри наявність можливості у лікаря-вченого як суб'єкта права інтелектуальної власності безпосередньо

використати належні йому майнові права, реалізувати цю можливість у фері медицини можливо лише за наявності додаткової умови — права на ведення самостійної медичної практики. ♦

Список використаних джерел / List of references

1. *Нюрнберзький кодекс 1947 р.* URL: <http://psychepravo.ru/law/int/nyurnbergskij-kodeks.htm>.
- Niurnberzkyi kodeks 1947 r.* URL: <http://psychepravo.ru/law/int/nyurnbergskij-kodeks.htm>.
2. *Женевська декларація 1948 р.* URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/990_001.
Zhenevska deklaratsiia 1948 r. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/990_001.
3. *Міжнародний кодекс медичної етики 1949 р.* URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/990_002.
- Mizhnarodnyi kodeks medychnoi etyky 1949 r.* URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/990_002.
4. *Гельсінська декларація Всесвітньої медичної асоціації «Етичні принципи медичних досліджень за участю людини у якості об'єкта дослідження» 1964 р.* URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/990_005.
- Helsinki deklaratsiia Vsesvitnoi medychnoi asotsiatsii «Etychni pryntsyipy medychnykh doslidzhen za uchastiu liudyny u yakosti obiektu doslidzhennia» 1964 r.* URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/990_005.
5. *Конвенція про захист прав і гідності людини щодо застосування біології та медицини 1997 р.* URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_334.
- Konventsiia pro zakhyst prav i hidnosti liudyny shchodo zastosuvannia biolohii ta medytsyny 1997 r.* URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_334.
6. *Конституція України від 28.06.1996 р.* // *Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.*
- Konstytutsiia Ukrainy vid 28.06.1996 r.* // *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1996. № 30. St. 141.*
7. *Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV* // *Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44. Ст. 356.*
- Tsyvilnyi kodeks Ukrainy vid 16.01.2003 r. № 435-IV* // *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2003. № 40–44. St. 356.*
8. *Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 р. № 2801-XII* // *Відомості Верховної Ради України. 1993. № 4. Ст. 19.*

- Zakon Ukrainy «Osnovy zakonodavstva Ukrainy pro okhoronu zdorovia» vid 19.11.1992 r. № 2801-XII // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1993. № 4. St. 19.*
9. Юдин Б. Г. В фокусе исследования — человек : этические регулятивы научного познания // Аналитические материалы по проекту «Анализ нормативно-правовой базы в области прав человека в контексте биомедицинских исследований и выработки рекомендаций по ее усовершенствованию» / под ред. член-кор. РАН Б. Г. Юдина. М., 2007. С. 10, 11.
- Yudin B. H. V fokuse issledovaniya — chelovek : eticheskie reguliativy nauchnoho poznaniya // Analiticheskie materialy po proektu «Analiz normatyvno-pravovoi bazi v oblasti prav cheloveka v kontekste biomeditsynskikh issledovaniy i vybotki rekomen-datsyi po ee usovershenstvovaniyu» / pod red. chlen-kor. RAN B. H. Yudyna. M., 2007. S. 10, 11.*
10. Кашинцева О. Ю. Вплив етико-правових норм на легітимність наукового результату у сфері біомедичних досліджень // Теорія і практика інтелектуальної власності. 2014. № 6 (80). С. 5–12.
- Kashyntseva O. Yu. Vplyv etyko-pravovykh norm na lehitymnist naukovoho rezultatu u sferi biomedychnykh doslidzhen // Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti. 2014. № 6 (80). S. 5–12.*
11. Kornas S. Wspolczesne eksperymenty medyczny w ocenie katolickiej. Czestohowa. 1986.
12. Іолкін Я., Кашинцева О. Особливості реалізації майнових прав інтелектуальної власності в сфері охорони здоров'я // Теорія і практика інтелектуальної власності. 2013. № 4. С. 11–15.
- Iolkin Ya., Kashyntseva O. Osoblyvosti realizatsii mainovykh prav intelektualnoi vlasnosti v sferi okhorony zdorovia // Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti. 2013. № 4. S. 11–15.*
13. Наказ Міністерства охорони здоров'я «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики» від 02.02.2011 р. № 49 // Офіційний вісник України. 2011. № 13. С. 184. Ст. 551.
- Nakaz Ministerstva okhorony zdorovia «Pro zatverdzhennia litsenziynykh umov provadzhennia hospodarskoi diialnosti z medychnoi praktyky» vid 02.02.2011 r. № 49 // Ofitsiyniy visnyk Ukrainy. 2011. № 13. S. 184. St. 551.*
14. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII // Відомості Верховної Ради України. 2015. № 23. Стор. 1234. Ст. 158.
- Pro litsenzuvannia vydiv hospodarskoi diialnosti: Zakon Ukrainy vid 02.03.2015 r. № 222-VIII // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2015. № 23. Stor. 1234. St. 158.*
15. Закон України «Про авторське право і суміжні права». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
- Zakon Ukrainy «Pro avtorske pravo i sumizhni prava». URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12.*

Надійшла до редакції 27.06.2017 р.

Пономарёва О. Некоторые особенности приобретения имущественных прав интеллектуальной собственности изобретателями в медицине. Стаття посвящена актуальним вопросам приобретения имущественных прав интеллектуаль-

ной собственности в сфере медицины в современных условиях правового регулирования с учетом необходимости соблюдения этических норм. Обращается внимание на следующие критерии приобретения имущественных прав: во-первых, эксперимент должен приносить обществу положительные результаты, недостижимые другими методами или способами исследования; он не должен носить случайный, необязательный по своей сути характер; во-вторых, эксперимент должен проводиться только лицами, имеющими статус ученого. Эксперимент в сфере медицины приобретает особые признаки как медико-биологический эксперимент, и к субъекту проведения дополнительные требования.

Ключевые слова: имущественные права, медицина, распоряжения имущественными правами, врач, этические нормы

Ponomaryova O. Special features of acquiring intellectual property rights by inventors in the medical sphere. The article refers to the topical issues of the acquisition of intellectual property rights in the medical sphere in the modern conditions of legal regulation with the need to comply with ethical norms.

The current Ukrainian legislation and the legislation of the foreign countries are analyzed in the article.

National Ukrainian legislation on patents naturally exists in the European legal family. The authors have been granted the possibility to protect the results of their intellectual, creative activity by means of obtaining relevant protecting documents of Ukraine in according to the international legal standards.

The subject of intellectual property rights is the holder of a monopoly right and may therefore use its intellectual property in its own right.

The article is devoted to the study of legal problems that arise during the conduct of medical research. Human rights and freedoms, their protection and immunity guarantees while carrying out scientific research in the sphere of medicine is a very topical issue.

The author analyzes the aspect of humanity in the sphere of legal protection of health. This principle shows one of the most important valuable characteristics of law. The law proclaims, guarantees and protects natural unalienable rights and freedoms of every human being: right to life, to health, to protection of his/her dignity and reputation, protection from invasion into private life etc.

Acquisition of intellectual property rights in the sphere of medicine is connected with the necessity of observing a large number of formalities related to the special status of both the object and the subject of such rights.

A mandatory requirement for a subject of intellectual property rights in the sphere of medicine is the need for appropriate education and qualification of a medical worker, since carrying out medical scientific and therapeutic experiments is an activity for which implementation of the current legislation of Ukraine stipulates certain restrictions.

Keywords: property rights, medicine, disposal of property rights, the doctor, medical staff, ethical standards